

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Trnavská cesta 52

82645 Bratislava

Číslo spisu

OLP/6529/130476

Bratislava

19. 10. 2019

Vybavuje

JUDr. Róbert Rovný

ROZHODNUTIE

Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Popis konania / Účastníci konania

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky ako príslušný orgán podľa § 21 ods. 1 písm. n) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) preskúmal odvolanie účastníka konania TESCO STORES SR, a.s., Kamenné nám. 1/A, Bratislava, IČO: 31 321 828 zo dňa 26.07.2019 proti rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom (ďalej len „Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné“) č.: 19/00677-3 zo dňa 12.07.2019 a podľa § 59 ods. 2 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) takto rozhodol:

Výrok rozhodnutia

Rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Humenné č. 19/00677-3 zo dňa 12.07.2019 sa podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku p o t v r d z u j e a odvolanie účastníka konania TESCO STORES SR, a.s., Kamenné nám. 1/A, Bratislava, IČO: 31 321 828 sa zamietá.

Odôvodnenie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné vydal dňa 12.07.2019 pod č. 19/00677-3 rozhodnutie, v ktorom rozhodol, že účastník konania TESCO STORES SR, a.s., Kamenné nám. 1/A, Bratislava, IČO: 31 321 828 (ďalej len „TESCO STORES SR, a.s.“ alebo „účastník konania“) sa dopustil správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. a) zák. č. 152/1995 Z.z., podľa ktorého orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny, ktoré nie sú zabezpečené, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú zakázané, tým, že v hypermarkete TESCO – Humenné predával, čiže umiestňoval na trh potravinu na osobitné výživové účely – HiPP mliečnu kašu pre dojčatá od ukončeného 4. mesiaca, obilný príkrm na osobitné výživové účely dojčiat a malé deti, vyrobenú v Chorvátsku, distribútor: HiPP Czech, s.r.o., Pekařska 628/14, Praha 5, ČR, minimálna trvanlivosť do: 31.05.2019, ozn. vyr. dávky: 6008333 (ďalej len „HiPP mliečna prvá kaša“), ktorá pre určenú kategóriu spotrebiteľov (pre dojčatá a malé deti od ukončeného 4.mesiaca veku) bola nebezpečná (zdraviu škodlivá), keďže v jej odobratej vzorke (pozostávajúcej z 5 jednotiek) bola laboratórnou analýzou vykonanou v laboratóriu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, odbor laboratórných činností zistená prítomnosť:

- baktérií *Citrobacter farmeri* a *Citrobacter amalonaticus* (baktérií z čľafade Enterobacteriaceae) vo všetkých 5 jednotkách tvoriacich vzorku,
- baktérií *Str. alfa* – haemolytus v 2 jednotkách tvoriacich vzorku,
- plesní v 3 jednotkách tvoriacich vzorku

uvedené skutočnosti dokumentuje zápisnica z ÚKP vykonanej dňa 02.04.2019 o 10.30 hod. v hypermarkete TESCO – Humenné, ktorej prílohu tvoria fotografické zábery predmetnej potraviny, protokol o odbere vzorky potraviny zo dňa 02.04.2019 o 10.30 hod. a protokol o skúškach vzorky potraviny č. 2782*/19 zo dňa 17.04.2019,

čím porušil povinnosti, stanovené v:

- § 4 ods. 1 zák. č. 152/1995 Z. z. podľa ktorého prevádzkovatelia sú povinní na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie vrátane predaja na diaľku dodržiavať požiadaviek upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi,
- § 3 ods. 3 zák. č. 152/1995 Z. z., podľa ktorého požiadavky na bezpečnosť potravín a ich kvalitu, hygienu, požiadavky na zloženie potravín, zložky, ako aj technologické postupy používané pri ich výrobe a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, ich skupín alebo všetkých potravín, rozsah a spôsob ich označovanie, prepravu a inú manipuláciu s nimi, ich umiestňovanie na trh, ako aj zásady na odber vzoriek a metódy ich skúšania a postupy ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými podľa odsekov 1 a 2 je povinný dodržiavať každý,

kto potraviny vyrába, manipuluje s nimi a umiestňuje ich na trh,

- § 6 ods. 5 písm. a) zák. 152/1995 Z. z., podľa ktorého na trh je zakázané umiestňovať potraviny iné ako bezpečné,
- § 12 ods. 1 písm. a) zák. 152/1995 Z. z., podľa ktorého ten, kto predáva potraviny vrátane predaja na diaľku, zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu predávaných potravín,
- článkom 14 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (ďalej len nariadenie (EP) č. 178/2002), podľa ktorého potraviny sa nesmú umiestňovať na trh, ak nie sú bezpečné,

- článkom 14 ods. 2 písm. a) nariadenia (EP) č. 178/2002, podľa ktorého za nebezpečné sa budú považovať potraviny, ak sú zdraviu škodlivé,

- článkom 14 ods. 4 písm. c) nariadenia (EP) č. 178/2002, podľa ktorého pri určovaní, či niektorá potravina je škodlivá pre zdravie, bude brať ohľad na mimoriadnu citlivosť v súvislosti so zdravím konkrétnej kategórie spotrebiteľov, ak je potravina určená pre túto kategóriu spotrebiteľov.

Za uvedené nedostatky bola účastníkovi konania uložená podľa § 28 ods. 1 písm. a) zák. č. 152/1995 Z. z. pokuta vo výške 1 000,-€ (slovom: jedentisíc eur)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné v odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia č.: 19/00677-3 zo dňa 12.07.2019 ďalej okrem iného uviedol, že:

Na základe uvedených skutočností bolo začaté správne konanie, o čom bol účastník konania upovedomený a požiadaný o vyjadrenie listom č. 19/00677 zo dňa 16.05.2019. List účastník konania prevzal dňa 17.05.2019. Účastník konania sa k začatému správnomu konaniu v stanovenom termíne písomne vyjadril e-mailom doručeným správnenému konaniu dňa 20.05.2019. Vo vyjadrení uviedol, že: „výrobok okamžite stiahol z trhu a nákupcu požiadal, aby sa k problému vyjadril. Akonáhle dostane vyjadrenie, zašle ho správnenému orgánu“. Následne účastník konania správnenému orgánu zaslal dňa 31.05.2019 e-mailom vyjadrenie „nákupcu“, ktorý vo vyjadrení uviedol, že:

„Všeobecne platí, že mliečne kaše, ktorú definované akois prídavkom potravín bohatých na bielkoviny, ktoré sú alebo musia byť rekonštituované vodou alebo inou tekutinou neobsahujúce bielkoviny, podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 609/2013, nie sú špecificky regulované pre mikrobiologické parametre podľa nariadenia (ES) č. 2073/2005.“

Správny orgán pri posudzovaní bezpečnosti potraviny na osobitné výživové účely – HiPP mliečnej prvej kaše pre dojčatá od ukončeného 4. mesiaca vychádzal hlavne z toho, či zistené baktérie a plesne, ktoré boli identifikované v potravine na osobitné účely – HiPP mliečnej prvej kaši, mohli mať vplyv na zdravie konkrétnej kategórie spotrebiteľov, pre ktorú bola predmetná potravina na osobitné výživové účely určená. Teda, či mohli mať vplyv na zdravie – dojčiat od ukončeného 4. mesiaca veku, ktoré z hľadiska stavu ich imunitného systému patria do kategórie

imunokompromitovaných spotrebiteľov (ľudí s oslabenou imunitou), teda do kategórie rizikových spotrebiteľov.

A to preto, že dojčatá od ukončeného 4. mesiaca veku sa akurát nachádzajú v tzv. fáze prechodnej hypogamaglobulinémii – nedostatočne vyvinutej imunity, v období pomalého nástupu vlastnej tvorby imunoglobulínou a zároveň poklesu hladín materských imunoglobulínou a matky. V tomto období u dojčiat výrazne klesá hladina materských protilátok – imunoglobulínov a tvorba vlastných protilátok – imunoglobulínov je ešte nedostatočná.

Rovnako aj špecifické biele krvinky nie sú plne aktívne. Dojčatá v období medzi 4. až 6. mesiacom nevedia odpovedať primerane na určité vonkajšie podnety a infekcie spôsobené patogénmi (napr. baktériami, plesňami).

To znamená, že aj patogény (napr. aj tie baktérie, plesne, ktoré nie sú príčinou ochorenia u zdravého hostiteľa s funkčným imunitným systémom), tzv. oportunistické patogény, môžu u imunokompromitovaných spotrebiteľov (u ľudí s oslabenou imunitou), teda aj u dojčiat od ukončeného 4. mesiaca veku, spôsobiť nebezpečné infekcie vyvolané skôr oslabeným stavom imunokompromitovaných spotrebiteľov, než svojou prirodzenou virulenciou.

Do skupiny patogénov (tzv. oportunistických patogénov), ktoré pri virulencii využívajú príležitosti inak nevyskytujúce sa, ako napríklad oslabený imunitný systém hostiteľa, upravený mikrobióm (napr. narušená črevná mikroflóra), patria aj baktérie (*Citrobacter amalonaticus*, *Citrobacter Farmeri* a *Str. alfa – haemolyticus*) a plesne. Tým, že v predmetnej potravine na osobitné výživové účely – HiPP mliečnej prvej kaši boli uvedené baktérie identifikované, bola predmetná potravina pre dojčatá od ukončeného 4. mesiaca veku vzhľadom na ich stav imunitného systému nebezpečná (zdraviu škodlivá).

Konkrétne: baktérie *Citrobacter amalonaticus* a *Citrobacter Farmeri*, ktoré ako oportunistické patogény, môžu u imunokompromitovaných spotrebiteľov (teda aj u dojčiat od ukončeného 4. mesiaca veku, pre ktorých bola predmetná kaša určená, v ktorej boli identifikované uvedené baktérie *Citrobacter*), spôsobiť gastroenteritídu, infekciu dýchacích ciest, centrálného nerového systému, u dojčiat s najčastejšími klinickými prejavmi infekcie spesy až meningitídy a infekcie močových ciest.

Ďalej konzumáciou potraviny napadnutej plesňou je riziko poškodenia zdravia taktiež vysoké. Hlavne u dojčiat a malých detí môžu po konzumácii potraviny napadnutej plesňou na jednej strane vzniknúť rôzne nebezpečné alergické reakcie, kde je priebeh veľmi rýchly a môže mať fatálne následky, napr. Quinckeho edém. Na strane druhej plesne môžu produkovať mykotoxíny, ktoré pôsobia pomaly a môžu sa podieľať na vzniku rôznych chronických ochorení. Poškodzujú napr. pečeň, obličky, môžu oslabovať srdcovo-cievny či nervový systém.

Navyše pri určovaní toho, či predmetná potravina na osobitné výživové účely – HiPP mliečna prvá kaša, v ktorej boli identifikované uvedené baktérie *Citrobacter* a plesne bola pre určenú kategóriu spotrebiteľov (dojčatá od ukončeného 4. mesiaca veku) nebezpečná, správny orgán vzal do úvahy aj to, že predmetná potravina na osobitné výživové účely – HiPP mliečna prvá kaša mala byť podľa návodu výrobcu pripravovaná tak, že na jej prípravu mala byť použitá prevarená pitná voda ochladená na teplotu cca 50 °C, ktorá v žiadnom prípade nezaručí usmrtenie uvedených podmienčne patogénnych baktérií a plesní, príp. deaktiváciu ich toxínov.

To znamená, že v predmetnom správnom konaní nie je podstatou to, že potravina na osobitné výživové účely – HiPP mliečna prvá kaša nevyhovuje „mikrobiologickým parametrom podľa nariadenia (ES) č. 2073/2005“, ale to, že predmetná potravina na osobitné výživové účely bola s ohľadom na mimoriadnu citlivosť v súvislosti so zdravím dojčiat od ukončeného 4. mesiaca veku nebezpečná (zdraviu škodlivá),

- „analýzy, ktoré vykonávame na každej šarži tohto produktu sú definované interne a podľa všeobecných požiadaviek nariadenia (ES) č. 2073/2005. Tieto mikrobiologické parametre z internej a slovenskej analýzy boli v súlade s týmito požiadavkami“.

To, že výrobca vykonáva „analýzy na každej šarži tohto produktu“ nezbavuje účastníka konania mosránm konaní zodpovednosti za jeho protiprávne konanie, spočívajúce v tom, že v predmetnom hypermarkete Tesco Humenné umiestňoval na trh potraviny na osobitné výživové účely, ktorá bola pre určenú kategóriu spotrebiteľov – dojčatá od